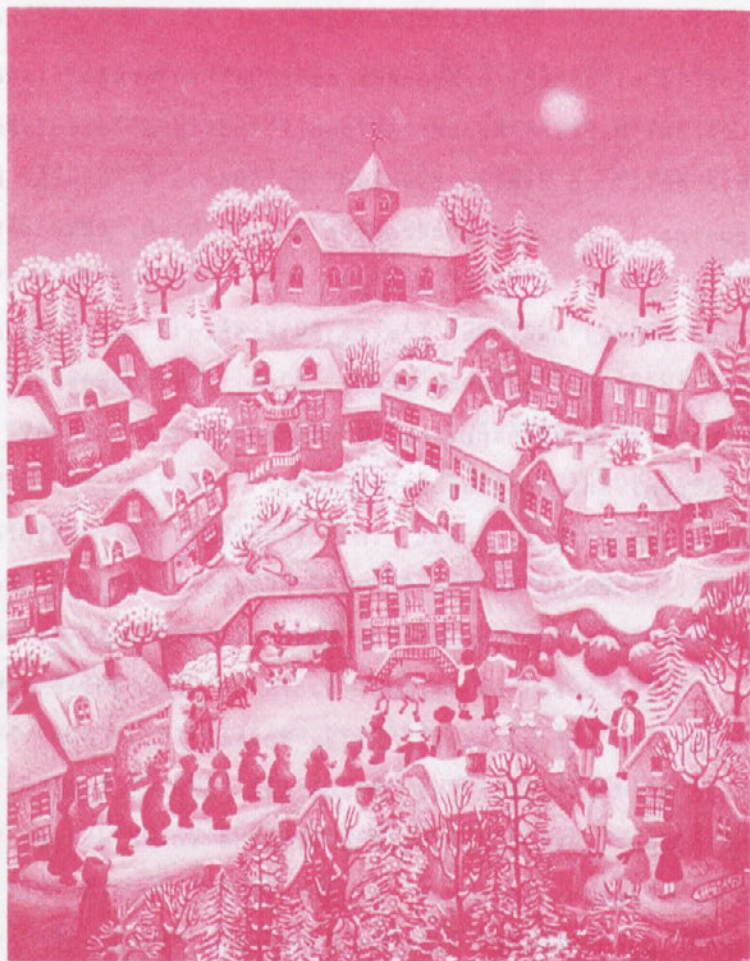

360693

DIALIZNI GLASNIK

ŠTEVILKA 28

LJUBLJANA 1992

VESELE BOŽICNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 1993

890028 11

S O L N A S A V S A K D A N J A

vms Stojana Vrhovec

Za človeka današnjega časa in v našem okolju je soli nekaj povsem normalnega in vsakdanjega in o njej niti ne razmišljamo.

Nekoč je bila sol dragocena dobrina in drago blago. Ze naš slovenski Martin Krpan je dobil posebno dovoljenje za tovorjenje soli od samega cesarja na Dunaju v časih, ko je bila trgovina s soljo dobičkonosen posej in, sol dragocena kot zlato.

Ze od nekda j rabi sol (natrijev klorid - NaCl) za soljenje jedi, jedem da poseben okus, je pa tudi nepogrešljiva v kemični industriji, v napravah za mehčanje vode in tudi našim strojem za pomivanje posode dobro dene.

Vendar pa v koristnost in potrebnost soli v prehrani znanstveniki danes ne verjamejo več. Pri raziskovanju obojelo-
sti prebivalstva so ugotovili, da nekatera plemena, ki soli ne poznajo in hrane torej ne solijo, skorajda ne poznajo visokega krvnega pritiska in bolezni, ki ga spremljajo. Nasprotno pa ugotavljajo pri Japoncih, ki hrano zelo močno solijo, velik porast bolnikov z visokim krvnim pritiskom in boleznimi, ki ga spremljajo. Porast bolnikov s povečanim krvnim pritiskom ugotavljajo tudi v Evropi in tudi pri nas v Sloveniji.

Svetovna zdravstvena organizacija zato priporoča zmanjšanje uporabe soli na 5 g dnevno. Ugotovili so namreč, da

običajno porabimo 12. pa tudi do 17 g soli na dan za "normalno" soljenje.

Da gre pri soli predvsem za navado, dokazujejo poleg nekaterih plemen tudi naši otroci. Ti lahko dobro ali slabo jedo povsem nesoljeno hrano in jih na slan okus hrane navadimo šele mi. Neješčnost otrok je zelo relativen pojem, ki ni povezan s soljenjem hrane.

Natrij (Na), ki je v soli, je zelo pomemben elektrolit in v našem telesu ga je nekaj čez 100 g. Stalno enako količino natrija v telesu uravnavajo ledvice. Če ga je premalo, preprečujejo njegovo izločanje v urin, če ga je v telesu preveč, pa povečajo njegovo izplavljanje z urinom.

Ob povečani količini natrija v našem telesu se normalno pojavi žeja, ker ledvice za izločanje natrija potrebujejo večje količine vode. Torej je žeja naravna reakcija zdravega organizma na preveliko količino zaužitega natrija. To pride zelo prav gostiničarjem, ko nam z močno soljeno hrano prodajo tudi večjo količino pijače.

Izguba velikih količin natrija lahko privede tudi do smrti. Veliko natrija človek izgubi ob hudih driskah, močnem bruhanju ali znojenju.

Na izgubo natrija ob bruhanju in driskah so zelo občutljivi majni otroci in ti ob bruhanju in driskah vsekakor sodijo k zdravniku. Ob bruhanju jim raje dajmo piti prekuhano slano vodo kot pa sladek čaj.

Ljudem, ki se ob svojem delu močno potijo (npr. v železarnah), priporočajo pitje naših mineralnih vod, ki tudi vsebujejo kar precejšnje količine natrija (Radenska 500-800 mg na liter, Donat 1551 mg/l).

V hrani je običajno 2 - 4 g soli, kar je povsem dovolj za naše normalne potrebe in zato dodatno soljenje hrane ni potrebno.

Ob nekaterih boleznih dobe bolniki nasvet, da naj jedo povsem neslano oz. nesoljeno hrano. To svetujejo zdravniki bolnikom, ki jim peša srce, diabetikom, nosečnicam (posebej tistim s povečanim krvnim pritiskom), vsem, ki imajo povečan krvni pritisk, bolnikom pri nekaterih boleznih ledvic, bolnikom, ki imajo transplantirano ledvico, in še nekaterim drugim.

In kaj naj počnemo s tem nasvetom v tej naši slani družbi?

Iznašli so nadomestek za natrijev klorid - to je kalijev klorid, ki tudi daje jedem slan okus, a POZOR! Le zdravnik lahko pove, kateri bolniki ga lahko uporabljajo. Prepovedan, ne samo odsvetovan, je bolnikom, ki potrebujejo redno hemodializo ali peritonealno dializo kot nadomestilo za oboleli ledvici.

Večjih zapletov običajno tudi ni, kadar si kuhamo sami in samo za sebe. Takrat pač hrane ne solimo.

Problem nastopi v družini, kadar mora en član jesti neslano. Tu pa je na mestu človeška solidarnost in razumevanje "slanih" članov v družini. Ker neslana hrana nikomur od zdravih članov ne škodi, je prav, da vsi v družini jedo neslano oz. se hrana za vse skuha neslana. Tako pokažejo svojo solidarnost z obolelim članom, mu dajejo moralno oporo, mu s tem pokažejo svojo ljubezen, in povedo, da jim ni vseeno zanj. S tem koristijo tako sebi kot njemu, pa naj gre za mater, očeta, otroke ali katerega koli družinskega člana, ki živi v istem gospodinjstvu.

Tako naj bi se vsa hrana skuhala in spekla brez dodatka soli. Vsak lahko potem dosoli z manjšo količino soli le tisto, kar mu res ne tekne neslano (npr. juho, solato, omako). Dosolimo potem le eno jed. Na primer omako, s katero bomo polili neslan pire krompir. Za dosoljevanje si lahko pripravimo manjše zavitke z odmerjeno količino drobne soli, da dosolimo res samo nekatere jedi. Tako je porabljena količina veliko manjša (1-2 grama dodatka).

Kaj pa, če moramo en ali dva obroka hrane zaužiti na delovnem mestu ali kje drugje?

Takrat izbiramo živila, ki so manj soljena, če je izbira možna, ali pa potem doma jemo povsem neslano hrano, ker smo s prejšnjim obrokom pojedli že dovolj soli oz. natrija.

Vsekakor pa se moramo izogibati naslednjim živilom: instant juham, pastetam, prekajenim mesnim izdelkom, slanim prigrizkom (bobi paličice, ribice, razni cipsi), vnaprej pripravljenim obrokom v konzervah, vloženi zelenjavi.

Tudi v sodi bikarboni je veliko natrija (ena žlička ga vsebuje okrog 1 gram), čeprav soda ne daje slanega okusa.

Priporoča se, da bojniki jedo neslan kruh in pecivo, ki si ga spečejo doma.

Po lastnih izkušnjah se človek navadi na neslano hrano v enem do dveh mesecih, ima pa velike težave pri izbiri neslanih živil v naših trgovinah, ker jih preprosto ni, in najlaže je "neslano", če kuha sam.

Ko se navadi na neslano hrano, pa mu potem ni treba več jesti neslano, še dolgo ohrani občutek, da je vsa hrana močno siana in ga to moti.

Neslana prehrana torej ni le modna muha, ampak preven-

tivni zdravstveni ukrep za zdrav način življenja, ki koristi celotni populaciji.

Pomen natrija v človekovem organizmu je velik, zmernost pa je potrebna pri vsem v človekovem življenju - seveda tudi pri soli.

Količina natrija v nekaterih živilih (velja za 100 g živila)

kruh	380 mg
riž	6 mg (ne kuhati v slani vodi)
testenine	5 mg (ne kuhati v slani vodi)
cesen	32 mg
krompir	3 mg
grah (svež)	260 mg
majoneza	702 mg
ketchup	1042 mg
meso	60 do 100 mg
salame	do 1500 mg
mortadela	666 mg

TEGRAD – INŽENIRING

TEGRAD LJUBLJANA p.o.

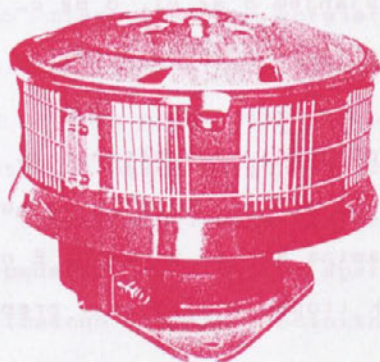
Inženiring in proizvodnja kabelskih in elektronskih sistemov
61000 Ljubljana
Kamniška 41
tel. 061-310-866
fax. 061-319-350
tlx. yu 31-270

- mobilne elektronske sirene
- sistemi za javno alarmiranje in obveščanje
- sistem centralne signalizacije
- telekomunikacijska kabelska omrežja
- nizkonapetostna elektroenergetska kabelska omrežja
- letališki navigacijski sistemi
- zaščita pred strelo in pred električnimi vplivi
- sistemi za javno in interno alarmiranje
- protivolomno zavarovanje objektov
- protikorozijska katodna zaščita

Domače signalno varnostne naprave

NAPRAVE, KI REŠUJEJO ŽIVLJENJA IN PREMOŽENJE

Večkratnemu svarečemu zavijanju alarmnih siren se v desetdnevni vojni ni mogel izogniti v Sloveniji nihče. Od takrat naprej je v naši podzavesti njihov zvok dobil povsem drug pomen od listega, ki ga je imel prej in po katerem smo ob sobotah popoldne naravnavali ure, ali pa še tega ne. Nanj smo se namreč v desetletjih miru tako navadili, da ga največkrat se slišali nismo. Zvok siren je od vojne za samostojno Slovenijo naprej brez dvoma drugačen, saj smo ob njem mnogi prvic težjansko občutili preteče svarilo pred nevarnostjo, na katero nas je opozarjal!

Elektricna sirena ES-80

Mobilna elektronska sirena MES-06

Mobilna elektronska sirena MES-06, nov model

VITAMINI PRI BOLNIKIH NA DIALIZI

vms Mirjana Calic

Vodotopni vitamini se pri dializnem postopku nehotе odstranjujejo. Dializni bolniki morajo kljub temu redno jemati predpisane vodotopne vitamine, da ne bi prišlo do vitaminskega primanjkljaja.

Po dosedanjih raziskavah je nujno potrebno nadomescati vitamine B1, B2 in B6. Pri hemodializnih bolnikih je mogoče v veliki meri optimalno nadomestiti "izprane" vitamine z dnevnim dodajanjem 8 mg B1, 8 mg B2 in 10 mg B6. Strokovnjaki priporočajo tudi večje doze (do 30 mg B1 in do 50 mg B6).

Priporočena doza vitamina C za bolnike, ki se zdravijo s CAPD, je 50 mg, za bolnike na hemodializi pa 100 mg. Nadomestitev vitamina B12 in vitamina E ni možna, medtem ko sta vitamina A in K (topna v maščobah) prepovedana.

Treba je še omeniti, da se vitamin C ne nadomešča intravenozno, ker zvišanje oksalno kislega nivoja v krvi lahko povzroči nastanek oksalatnih soli.

DELOVANJE DRUŠTVA LEDVIČNIH BOLNIKOV SEVERNOPRIMORSKE REGIJE IZ ŠEMPETRA PRI NOVI GORICI

Jožef Usaj

V začetku leta 1992 smo ledvični bolniki v sempetrski bolnišnici ustanovili Društvo ledvičnih bolnikov severnoprimske regije. Pri ustanovitvi so nam priskočili na pomoč predsednik ljubljanskega društva in predsednik in tajnik Zveze društev ledvičnih bolnikov Slovenije. Ob registraciji je bilo nekaj težav, ki pa smo jih premagali.

V naše društvo je včlanjenih 55 članov. Kljub sprejetemu statutu, da naj bi društvo delovalo kot humanitarna ustanova, smo želeli najprej rešiti problem opreme na dializi. Bolnišnica ni imela zagotovljenih sredstev za nakup novih dializnih aparatov. Našo stisko je razumel kolektiv HIT-Hoteli, igralnica, turizem Nova Gorica in nam podarili nov dializni aparat, za kar smo mu dializni bolniki neizmerno hvaležni. Bolnišnica je kasneje kupila še dva rabljena aparata in tako nam dializnim bolnikom ni treba hoditi na dializo v nočno izmeno. Kako potrebna je tehnična za dializni oddelek, smo se bolniki že dolgo zavedali. Potrebni sredstev pa nikakor nismo uspeli spraviti skupaj. V letošnjem letu se nam je s pomočjo prihrankov, dela članarine, sredstev darovalcev in Zveze posrečilo rešiti tudi ta problem.

V juniju smo se v zadovoljivem številu udeležili skupščine Zveze in prispevali k temu, da je delo v Zvezi zaživeo. V septembru je ljubljansko društvo organiziralo srečanje ledvičnih bolnikov iz vse Slovenije. Ūpravicuujemo se, ker se kljub obljubi srečanja nismo mogli udeležiti. Sredi septembra smo organizirali srečanje članov našega društva v Panovcu pri Novi Gorici. Na srečanju naj bi razdelili članske izkaznice in plakete jubilarantom. A pokazalo se je, da je prizadevnost posameznikov premalo za delovanje društva. Zadovoljni udeleženci srečanja pa so nam zagotavljali, da je naše delo pravilno usmerjeno in da se nas bo v prihodnje še več skupaj veselilo.

Danes je društvo prezaposleno z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Le-ta je diskriminacijski in za dializne bolnike zelo neugoden. Zakon predvideva, naj bi se zavarovali in se tako izognili plačevanju dela cene dialize. Ne upošteva pa dejstva, da predstavlja mesečna zavarovalna premija 10% dohodka nekaterih dializnih bolnikov. Kako tem bolnikom zagotoviti preživetje? Mislimo, da je resitev le v spremembi oziroma dopolnitvi zakona, za kar si bomo morali v Zvezi prizadevati.

Do konca leta nas čaka še izdelava plana za leto 1993, ovrednotenje dela, finančni plan in poročilo o delu v letu 1992. Glede na to, da je to zadnja številka Dializnega glasnika v letošnjem letu, želim vsem članom več zdravja in sreče v oližajočem se letu 1993 in naj bi čim lažje prenasali težave dialize.

TUDI PTUJ IMA DRUŠTVO LEDVIČNIH BOLNIKOV

Majda Veršič

Dne 31. maja 1992 je bila v Ptujju ustanovna skupščina Društva ledvičnih bolnikov Ptuj. Slavko Čagran, sedanji predsednik, je na začetku opisal razloge za ustanovitev društva. Med drugim je dejal: "Ledvični bolniki, zdravljeni na dializi, smo bili doslej člani DLB Ljubljana. Društva ledvičnih bolnikov na območju Republike Slovenije so združena v Zvezi DLB Slovenije, ki ima sedež v Ljubljani. Ena od osnovnih srednjeročnih nalog Zveze je ustanavljanje regionalnih in lokalnih DLB povsod tam, kjer za to obstajajo ustrezni pogoji in pripravljenost za delo. Pri aktivnostih za ustanovitev društva je v dializnem centru, kjer se za to odločijo, potrebno dobro sodelovanje med zdravstvenimi delavci in bolniki. Pri nas v Ptujju je to sodelovanje zelo dobro. Tako je nastal iniciativni odbor za ustanovitev DLB, sestavljen iz zdravstvenega osebja in dializnih bolnikov. Težko bi bilo opisati občutke bolnikov v tem trenutku ob spoznanju, da ustanavljamo društvo, ki nas bo združevalo in povezovalo z drugimi sorodnimi društvi v Sloveniji. Ze to, da smo danes tukaj, je dokaz visoke strokovnosti medicine, timskega dela v našem dializnem centru, humanosti naše družbe ter velike volje za lepši in boljše jutrišnji dan. Povedati moram, da je dializa za nas bolnike življenje, kasnejša transplantacija ledvice pa sreča, ki jo je težko primerjati s čim drugim."

Sledila je razprava in sprejem statuta DLB Ptuj. Med razpravo je predsednik Zveze Pavle Podlipnik predlagal: "V statut naj se vnese odločba o lastnini društva:

- če delovanje društva preneha, preide lastnina društva na Bolnišnico Ptuj
- skupščina pooblašča IO DLB Ptuj, da lahko spremeni statut, v kolikor bo to potrebno pri registraciji društva na občini, ter ga prilagodi potrebam
- skupščina DLB Ptuj pooblašča IO DLB Ptuj, da imenuje za sestanke Zveze DLB Slovenije vsakokrat po dva člana IO, ki imata pravico pravnomočno zastopati DLB Ptuj."

V nadaljevanju skupščine je bil z dvigom rok statut DLB Ptuj sprejet. Nato so udeleženci soglasno izvolili organe novega društva.

Predsednik Slavko Čagran je nato orisal program dela DLB Ptuj, ki vsebuje naslednje postavke:

- organizirano sočelovanje bolnikov z zdravniki in medicinskim osebjem
- vpliv na uveljavitev sodobnih načinov zdravljenja bolnikov, ki so jim odpovedale ledvice, predvsem na uveljavitev transplantacije
- obveščanje ljudi o zdravem načinu življenja in o pravilni prehrani v smislu obolevnosti ledvic
- pomoč pri rehabilitaciji ledvičnih bolnikov, zlasti dializnih bolnikov, in njihovem prilagajanju novemu načinu življenja

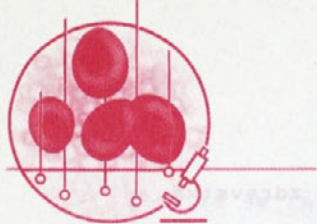
- sodelovanje z upravnimi organi na področju zdravstva
- skrb za povezavo in druženje bolnikov med seboj in z zdravo populacijo
- vpliv na širšo družbo za pomoč pri pridobivanju sodobne medicinske opreme, materialov za zdravljenje z dializo, zdravil in za delo društva
- organiziranje strokovnih zdravstvenih nasvetov in predavanj za bolnike, predvsem za dializne bolnike začetnike
- povezovanje z drugimi društvi ledvičnih bolnikov in z Zvezo, organiziranje družabnih, rekreacijskih in podobnih aktivnosti društva
- izvrševanje sklepov IO DLB Ptuj
- prevoz dializnih bolnikov

Pod točko razno ni bilo razprave in nobenih pripomb.

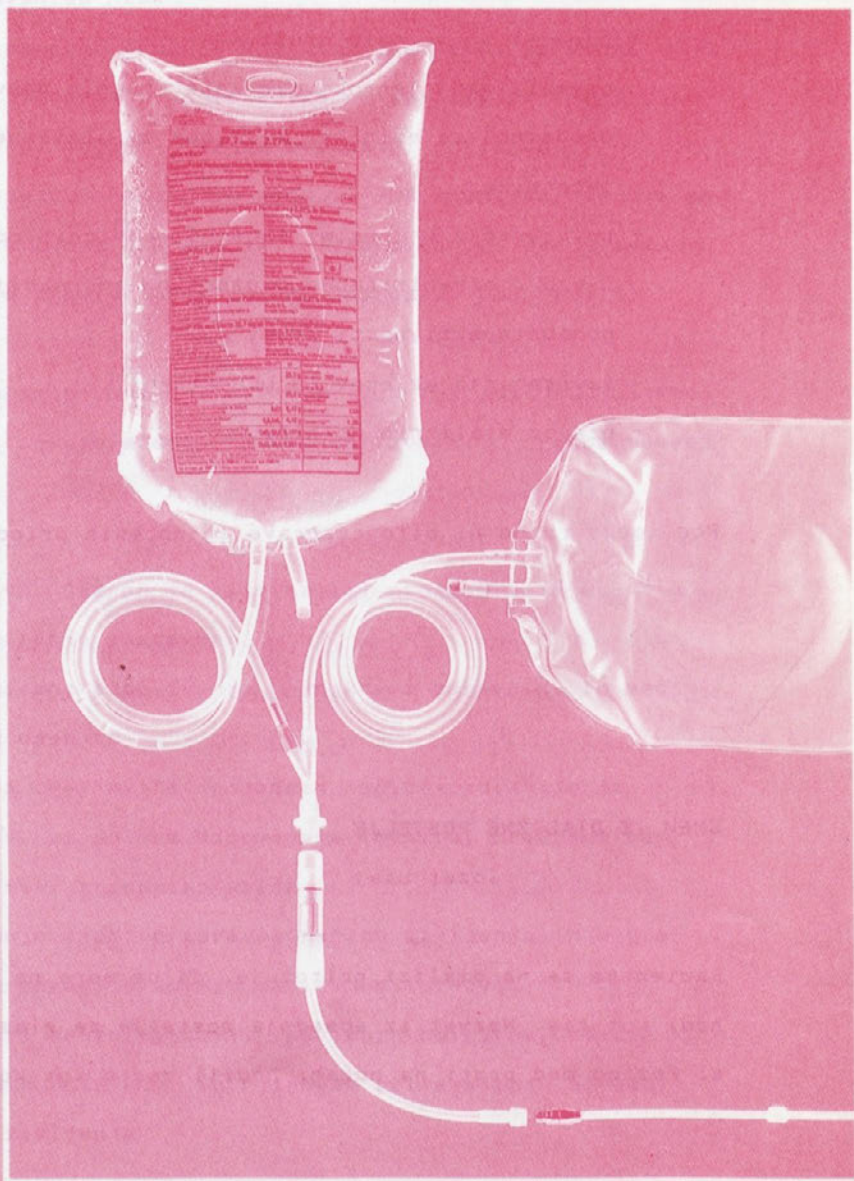
SMEH IZ DIALIZNE POSTELJE

Jožef Ušaj

Pacientka se na dializi pritožuje, da ne more na sprehode, saj hodi kot gos. Nasvet iz sosednje postelje se glasi: "Porežite si kožico med prsti na nogah, hodili boste kot kokoš."

Baxter je razvil popolno paleto tehnik, opreme in proizvodov za peritonealno dializo in hemodializo. Nudi širok spekter servisiranja in strokovne pomoči za bolnike in omogoča, da so načini zdravljenja prilagojeni potrebam vsakega posameznega bolnika.

* Distributed under the name "Freeline Solo" in the UK

Baxter

KRATKA ZGODOVINA BABIŠKEGA STANU

Margot Benary - Isbert

Ce za ne moremo trditi, da je vsaka babica častivredna sama po sebi, moramo brez dvoma priznati, da je častivreden vsaj babiški stan. V resnici je babiški stan eden najstarejših stanov sploh, eden najbolj prvinskih človeških odnosov, ki le malo zaostaja za odnosom med materjo in otrokom.

Lahko bi rekli: V začetku je bila babica. Spomnimo se samo na primitivna ljudstva, ki so bolj zapletena v korenine bivanja kakor mi. Še danes se prav kakor v pradavnih časih globoko zavedajo pomena stare ženske, družinske in rodovne matere, ki suvereno skrbi za usodo rodu. Na tej zgodnji civilizacijski stopnji, ki se je v drobcih ohranila na odmaknjenih koncih naše zemlje, je oče lovec, ribič, pomorščak in bojevnik, ki blodi iz kraja v kraj. Vrača se (ali pa tudi ne) iz gozda, z morja, iz bitke. Tiste, ki ostanejo, ki so stanovitne, so matere. Rodovna mati je vedno tu. Njena so polja in plodovi na njih. V njeni moči ja čar rodovitnosti. S svojimi v dolgem življenju pridobljenimi in podedovanimi izkušnjami, s svojim bogatim znanjem o šegah in navadah in rodovnem izročilu sleherni trenutek bedi nad tistim, kar je njeno. Pri njej iščejo ljudje nasvet, tolažbo, pomoč in ozdraviljenje. Zato jo je treba poslušati, to se razume samo po sebi. Moški se lahko ima za poglavarja, kolikor se hoče, beseda rodovne matere ima kljub temu več teže kakor njegova. Ona je magično povezana s silami narave. Ona uravnava sedanost in gleda v bodočnost. Ona izvršuje posvečene obrede pri rojstvu. Ona izbira tudi ime novorojenca ali bolje, poskuša ga uganiti. Ime namreč, tisto

pravo, ustrezno ime, ki nikoli ni nekaj naključnega ali samovoljnega. Ona zglajuje prepire, zdravi bolezni, odvraca prihajajočo nesrečo.

Na Novi Gvineji določa babica, kdaj je treba vnukovo glavo zvezati med deščice, da bo dobila jajčasto obliko, ki velja pri njih za lepotni ideal: v zahodni Afriki določa babica, kdaj je treba dekletcu prevrtati zgornjo ustnico in vdeti vanjo leseni okrasek, brez katerega se postena ženska ne sme prikazati med ljudmi. Babica ve, kaj se spodobi, kaj varuje pred zlimi duhovi, kaj napravi vnuka za pounorednega člana rodovne skupnosti. Upreti se njeni besedi bi pomenilo isto kot pretrgati stare navade in se izločiti iz varujoče skupnosti rodu in plemena. Z drugimi besedami: izročiti se na milost in nemilost silam narave, ki jim je s podedovanimi izkušnjami kos samo rodovna mati.

Povsod po svetu, tudi v skupnostih, ki so medtem že zdavnaj postale izrazito patriarhalne, so se ohranili sledovi tega spoštovanja do babic. Samo v zahodnjaskih civilizacijah babičin vpliv bolj in bolj izginja, tako kot se rahljajo družinske vezi sploh, s tem pa se čedalje bolj oddaljujemo od korenin bivanja.

Kako je na Japonskem, kjer je moski toliko več vreden kot ženska? Tam doseže babica po življenju, polnem ponižnosti in uslužnosti, še v poznih letih visoke casti. Sinovi otroci so podrejeni njeni moči prav kakor snaha, ki jo sin po stari šegi pripelje v hišo starsev. Babica odloča o vseh vzgojnih vprašanjih. Ob tem preostanku matriarhalnih navad so propadli številni zakoni zahodnjaško vzgojenih Japoncev (in nekoč prej Kitajcev) z Evropejkami in Američankami. Brž ko se miadi

Azijec vrne v hišo staršev, brez pridržkov prizna avtoriteto matere, pa naj se je v zamejstvu navzel še toliko zahodnjaških idej. Tradicija je močna vez in babica nepremagljiva sila.

In kako je osemletni Johann Wolfgang Goethe ob Novem letu 1757, torej pred nekaj več kot dvesto leti, pozdravil svojo babico "z izrazi otroškega spoštovanja in ljubezni"?

"Častita babica,
na prvi dan v novem letu
mi v prsah kijuje misel, kaj Vam zmorem dati:
pozdrave, šopek rož, darilo ali verze,
ki jih nemara nihče ne bo hotel brati..."

Stavim, kar hočete, da me noben vnuk nikoli ne bo naslavil "častita babica". Če pa mi bo kateri kdaj posvetil verze, bomo se videli.

Sicer pa nam ni treba iti tako daleč v preteklost, če hočemo poiskati zgiede za pomen babic. Kako je bilo pred stotimi, kako je bilo še pred petdesetimi leti pri nas? Če samo pomislim na svojo lastno babico! Njeno skromno vdovsko stanovanje v Wiesbadnu je bilo in je ostalo vse do njene smrti središče velike družine. Tja so vodili sinovi pokazat svoje neveste: tam se je razpravljalo o vseh pomembnih družinskih vprašanjih. Sončna dnevna soba s preprostim bidermajerskim pohištvom se je nam otrokom zdelo prestoina dvorana kake vladarice, in čeprav smo kdaj pa kdaj čutili določen odpor zoper to neizpodbitno avtoriteto, nam nikoli ni prišlo na misel, da bi ji nasprotovali. Po babičinem mnenju je obstajal samo en način za vzgojo otrok. Ni mi treba praviti, da smo mi

bili vzgojeni po njem.

Kako natančno se še spominjam ceremoniala, s katerim je prihajal na vijudnostni obisk k babici njen upokojeni zet, ki je živel v Wiesbadnu. Dopoldneve je preživljal v čitalnici zdraviliškega doma. Upoldne je potem odšel domov na kosilo in se je spotoma natanko ob dvanajstih oglasil pri babici. Čeprav smo vsi vedeli, kdaj bo prisel, in čeprav smo njegov nekoliko težki korak zmeraj slišali že na stopnišču, je babičina hišna Joannette vedno slovesno najavila njegov prihod: "Gospod svetnik, milostijiva."

Z nekoliko okornimi nogami je vstopil, postavil šionokoščeno palico v desni kot poleg vrat, položil nanjo svoje sive rokavice in poveznil svoj trdi sivi kiobuk na glavo Goetheju ali Schillerju, katerih bronasti doprsji sta stali na knjižni omari, desno in levo od pozlacene ure z nihalom, ki jo je steklen pokrov varoval pred prahom. Potem je "gospe mami" glede na letni čas izročil šopek vijolic, vrtnico ali nekaj aster in se sklonil k njeni roki, da bi jo pozdravil. Seveda jo je vikal.

Vrnila mu je pozdrav z umirjeno prijaznostjo in kot sveča zravšana obsedeja na svojem stolu z visokim nasičnjalom ob oknu, s črno čipkasto čepico na razredčenih belih laseh, in njene modre oči so gledale svetlo in bistro kakor zmeraj. Mi otroci ji za nič na svetu ne bi rekli babica, kar je kasneje prišlo v navado. To bi se ji zdelo prostaško. Bila je omama in prav gotovo je bilo priznanje novemu času, da smo jo smeli tikati.

Tudi v drugih družinah so živele takšne stare mame, da, mirne duše lahko rečem, da so bile nekaj običajnega. Moj tast

mi je pripovedoval, da ga je bilo v njegovem življenju enkrat samkrat strah, to pa je bilo tedaj, ko je moral pri starih starših svoje žene (njeni starši so zgodaj umrli) zaprositi za njeno roko. Stari oče Birkett, anglikanski duhovnik v Great Haseleyu pri Oxfordu, je bil izredno prijazen star gospod, potomec številnih rodov episkopalnih duhovnikov. Stara mati je nasprotno imela manj opraviti s krščansko milino. Njeni predniki so po ženski strani segali nazaj do Edvarda II. in njena vzgojna načela - vsaj kar zadeva njene tri vnukinje - so spominjala kar na srednjeveški dvorni ceremonial. Dekleta v njeni navzočnosti nikoli niso smela sestiti brez posebnega dovoljenja, če pa so že smela sestiti, jim nikakor ni bilo dovoljeno, da bi se naslonila na naslonjalo stola. Nič čudnega, če se je mlad moški z ženitvenimi nameni bal stroke skušnje, s katero ga bo počastila ta dama.

Da, to so še bili časi!

Naju ni nihče zaprosil za roko najine hčerke. Dejstvo, da je poroka pred vrati, nama je bilo sporočeno z brzojavko iz Kalifornije v Nemčijo.

Zdaj sem torej tudi jaz postala babica. Seveda ne nosim čipkaste čepice, seveda ne kraljujem na stolu z visokim naslonjalom ob oknu, seveda ne sprejemam slovesnih obiskov svojega zeta in pri meni ni nobenih družinskih posvetov, čeprav tudi jaz zdaj živim v Kaliforniji, nič bolj daleč od bivališča svojih otrok, kakor je iz Frankfurta v Wiesbaden, to je kakih trideset kilometrov.

Prevedel Stanko Jarc

Dializni glasnik

Številka 26

Ljubljana, decembra 1992

izdaja in ureja

Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije

Liubljana, Zaloška 7

Uredniški odbor:

Mirjana Čalič, Zvonko Gosar, Stanko Jarc, dr. Alfose Kandus,
dr. Radoslav Kveder, dr. Jelka Lindič, dr. Marko Malovrh,
Pavle Podlipnik in dr. Rafael Ponikvar

Urednik: Stanko Jarc

Razmnožil v 800 izvodih Jože Aigovec

Po mnenju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije (št.415-
436/92mb z dne 4.6.1992) šteje "Dializni glasnik" med proizvo-
de, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.